

LIBRARY
PEABODY MUSEUM
RECEIVED

April, 1933

ТРУДЫ

ЭТНОГРАФИЧЕСКО-СТАТИСТИЧЕСКОЙ ЭКСПЕДИЦИИ

ВЪ

ЗАПАДНО-РУССКІЙ КРАЙ

ОПЛАЧЕНННОЙ

ИМПЕРАТОРСКИМЪ РУССКИМЪ ГЕОГРАФИЧЕСКИМЪ ОБЩЕСТВОМЪ

ЮГО-ЗАПАДНЫЙ ОТДѢЛЪ

МАТЕРІАЛЫ И ИЗСЛѢДОВАНІЯ

СОВРАНИИ

Д. ЧЛ. П. П. ЧУВИНСКИМЪ

ТОМЪ ПЕРВЫЙ

ВЫПУСКЪ ВТОРЫЙ

ПОСЛОВИЦЫ, ЗАГАДКИ, КОЛДОВСТВО

ИЗДАНЪ ПОДЪ НАБЛЮДЕНІЕМЪ

Д. ЧЛ. П. А. Гильтебрандта

ПЕТЕРБУРГЪ

1877

ЭТНОГРАФИЧЕСКІЯ ИЗДАНИЯ

Императорскаго Русскаго Географическаго Общества

Этнографическій Сборникъ:

Выпускъ первый, 1853, подъ ред. Н. И. Надеждина и К. Д. Кавелина. Ц. 1 р. 50 к.

Собраніе мѣстныхъ этнографическихъ описаній Россіи: Сельцо Боровское, Нижегородскаго уѣзда.—Сельцо Ульяновка, Лукояновскаго уѣзда.—Село Покровско-Ситская, Мологскаго уѣзда.—Приходъ Станиловской волости, Ярославскаго уѣзда.—Бытъ крестьянъ Тверскаго уѣзда.—Бытъ крестьянъ Нижнедѣвническаго уѣзда.—Село Бобровки, Ржевскаго уѣзда.—Приходъ Островскаго, Лидскаго уѣзда.—Село Кобыля, Новградъ-Волынскаго уѣзда.—Село Александровка, Сосницкаго уѣзда.—Домашній бытъ Малоросса, Харьковскаго уѣзда.

Выпускъ второй, 1854, подъ ред. К. Д. Кавелина. Ц. 1 р. 50 к.

Собраніе мѣстныхъ этнографическихъ описаній Россіи: село Давыдовское, Рязанскаго уѣзда.—Село Липицы, Каширскаго уѣзда.—Село Голунь, Михайловское, Новосильскаго уѣзда.—Бытъ Бѣлорусскихъ крестьянъ.

Выпускъ третій, 1858. Ц. 1 р. 50 к.

Статьи о Русскихъ и ихъ соплеменникахъ: Слобода Трехъизбянская, Орловскаго уѣзда.—Бытъ Малорусскаго крестьянина, преимущественно въ Полтавской губерніи.—Замѣтки о западной части Гродненской губерніи.—Этнографическій взглядъ на Виленскую губернію.

Выпускъ четвертый, 1858. Ц. 1 р. 50 к.

Статьи объ инородцахъ: О Карагассахъ.—Самоѣды Мезенскіе.—Богатырскія поэмы Минусинскихъ Татаръ.—Курсъ Буддійскаго ученія.—О религіи некрещенныхъ Черемисъ, Казанской губерніи.—Этнографическія замѣчанія и наблюденія Кастрена о Лопаряхъ, Корелахъ, Самоѣдахъ и Остякахъ.

Выпускъ пятый, 1862, подъ ред. Н. В. Калачова и В. И. Ламанскаго. Ц. 2 р. 50 к.

Исслѣдованія, описанія и матеріалы: Очеркъ этнографіи Русскихъ Евреевъ.—Отрывокъ изъ путешествія въ Хиву.—Остатки Славянъ на южномъ берегу Балтійскаго моря.—Волжско-Двинскіе удѣльные крестьяне.—Городъ Котельничъ.—Бытъ крестьянъ Оболенскаго уѣзда.—Вельскіе свадебные обряды.—Библиографическій указатель.

Сѣнь: Сводные браки.—Сибирскіе дворяне и дѣти боярскіе.—Описъ города Шуи 1778 года.—Другая описъ того же города.—Рѣка Локня.—Изъ книги Козмы Индиклопова.—Былины объ Иванѣ Грозномъ.—Стихъ о лѣни.—Стихъ о 12 патницахъ.—Молитва св. Іосафа.—Стихи о временахъ антихристовыхъ.—Сказаніе о лѣстовѣ.—Черты религіозности.—Нравы Молдаванъ.—Крестьянскіе нравы Тотемскаго уѣзда.—Обычай въ Зарайскѣ и уѣздѣ.—Свадебный обычай въ Ржевскомъ уѣздѣ,—въ Холмогорскомъ уѣздѣ.—Чертежъ З. Дни 1701 года, съ жартомъ.

ПОСЛОВИЦЫ И ЗАГАДКИ.

Exchange with
The Russian Commercial
Museum, Leningrad
Rec. April 21, 1933

Послѣ изданія г. Номисомъ, замѣчательнаго по полнотѣ и обработкѣ, сборника Малорусскихъ пословицъ и поговорокъ,—всякое другое собраніе представляется бѣднымъ. Таково и предлагаемое нами собраніе пословицъ и поговорокъ. Многія изъ приводимыхъ здѣсь пословицъ имѣются и въ сборникѣ Номиса; но мы все-таки нашли нужнымъ напечатать ихъ въ „Трудахъ Экспедиціи“, по слѣдующимъ соображеніямъ: 1) пословицы и загадки уясняютъ міровоззрѣніе народа, а потому служатъ дополненіемъ къ матеріаламъ, напечатаннымъ въ 1 выпускѣ I-го тома; 2) всѣ пословицы и загадки, приводимыя нами, взяты изъ рукописныхъ источниковъ, а именно: или записанныхъ нами, или сообщенныхъ намъ другими собирателями. Такъ, по Ушицкому уѣзду Подольской губерніи, большая часть пословицъ сообщена намъ г. Дыминскимъ, по Черкасскому Кіевской губерніи—Г. М. Симиренкомъ. Большая часть пословицъ записана въ западной части Подольской губерніи, а равно въ Подлясьѣ и Полѣсьѣ, откуда до сихъ поръ было наименѣе этнографическихъ матеріаловъ, и потому предлагаемыя пословицы и загадки представляютъ интересъ, свидѣтельствуя о степени распространенности однородныхъ пословицъ по территоріи Малорусскаго населенія. 3) Независимо отъ этого, предлагаемое собраніе пословицъ и загадокъ служитъ матеріаломъ для изученія языка, представляя особенности фонетическія, лексическія и грамматическія, характеризующія

1, 2.

или Подольское, или Полѣское, или Украинское нарѣчія. 4) Наконецъ, мы расположили пословицы по предметамъ, или понятіямъ, ими характеризуемымъ; поэтому представляется извѣстное удобство пользованія ими, хотя, конечно, при этой группировкѣ, потребовавшей не мало времени и труда, неизбежны недостатки. Наприм., пословица иногда имѣетъ нѣсколько значеній; но мы, избѣгая повторенія, помѣщали ее одинъ разъ, по понятію или предмету, характеризуемому ею, или, въ случаѣ трудности подведенія подъ то или другое понятіе,—по предмету, въ пословицѣ упоминаемому. Но, не смотря на неизбежныя ошибки отъ такого или иного толкованія пословицы, мы смѣемъ думать, что принятый нами способъ группировки пословицъ и загадокъ—практичнѣйшій, по удобству пользованія матеріаломъ.

Марта 12-го дня 1873 года.

Городищенскій заводъ.

П. Чубинскій.

ПОСЛОВИЦЫ.

А.

Ангель.

Якъ дитина паде, то ангіль подушку владє; а якъ старий лижить, то чортъ камінь держить. [Уш. у.]

Б.

Баба (женщина, старуха, знахарка).

Якъ світъ світомъ—то не буде баба війтомъ. [Чер. у.]

Бабинє грїмно—всімъ людямъ дивно.

Не буде баба дівкою.

Гарна баба й безъ едвабю [Уш. у.]

Якъ би де въ затинку, то стала би за дівку. [Уш. у.]

Бабо, давай сало, аби за мєє стало.

Зъ чимъ баба на торгъ, зъ тимъ зъ торгу.

Хотїла баба видри, та насилу сама видерлася.

Издадала баба дївера, що добрий бувъ. [Чер. у.]

Сїдай, бабо, підвезу тя.—Нема часу: треба йти.

Баба зъ воза—конямъ легше.

Баба й чортъ—то все їдно:

Де чортъ не може, то тамъ бабу пошле.

Бабу й чортъ не змудрує.

Баба й чорта звела. [Уш. у.] (См. Жінка).

Багатство, Заможність (*богатство, богатый, зажиточность, зажиточный*).

Повне пролитимъ не бувас. [Черк. у.]

Багатство Богъ на вилахъ носить: кому схоче, тому й дасть. [Рад. у.]

Хиба птичого молока вт. нѣго нема.

Тільки пташечого молока нема. [Уш. у.]

Багатство дме, а нещастя вдвоє гне.

Багатий бідного не знає.

Хто їсть фляки, той думає, що кождий таки.

Багатий дивується, чимъ убогий харчується. [Уш. у.]

Багатому щастя, а убогому діти.

Багатому чортъ діти колише.

Багатому и дурневі місце дадуть.

Хто багатъ, тому радъ. [Уш. у.]

Багатий, якъ земля свята. [Уш. у.]

Мужикъ багатий, а панъ кудлатий, то все ідно.

Багачі ідять валачі, але вони сплять въ день, а мало въ ночі. [Уш. у.]

Багато задумає, а смерть за плечима. [Уш. у.]

Якъ є кождь чого тупать, то є що й хрупать. [Черк. у.]

Тоді чоловікъ весело співає, якъ п'ятерикомъ погоняє.

Хлібъ вбірає, хто ёго має. [Уш. у.]

Я умію ворожити, якъ є що въ ротъ уложити. [Черк. у.]

Добре дуріти, якъ приступає.

Ситий голодного не понімає. [Рад. у.]

Вадѣристый (*бодрый духомъ, бойкій, бравый*).

(См. Веселий).

Ага! вбоки взялася, аби ребро не боліло. [Черк. у.]

Хлопъ біду по боку, коли докучає, трясця її матері, нехай мене знає! [Черк. у.]

Не говори, біда; мовчи, лихо!

Помолися въ скалі, въ лісі, та нічого не бійся.

Дай, Боже, якъ дававъ. [Уш. у.]

Важання, Молитва (*желаніє, пожеланіє*).

(См. Проглѣнь).

Дай, Боже, троє разомъ: щастя, здоров'я и душі спасення. [Черк. у.]

Пошли, Господи, съ неба чого кому треба. [Черк. у.]

Дай, Боже, старимъ очі, а молодимъ розумъ. [Черк. у.]

Ой, Боже, батьку, дай грошей и въ прешілъ и въ шанку. [Черк. у.]

Дай ему, Боже, въ землі легко лежати. [Уш. у.]

Борони, Боже, відъ пана Яна, козячого козуха, солом'яного капелуха, вербовихъ дровъ. [Уш. у.]

Сідайте, най все добре сідає. [Уш. у.]

Колибъ то можно бути черезъ зіму котомъ, черезъ літо пастухомъ, а на Великдень попомъ. [Уш. у.]

И моя душа не зъ лика—того хоче, що й людська.

И моя душа не зъ лопуцька, того хоче, чого й людська. [Берк. у.]

Бодай васъ лихо минуло.

Щобъ васъ пророкувала добра година [Черк. у.]

Най йому легенько кинеться. [Уш. у.]

Бакаляръ (*бакалавръ*).

Бакаляру, не дрішайте, беріть перігъ та кусайте. [Уш. у.]

Балакливий (*словоохотливий*).

(См. Лепетень).

Більше їжъ, а менше говори. [Уш. у.]

Варшиполецъ.

Що п'яна жінка, що скаженна кішка, що зъ Варшиполя чоловікъ — все одна. [Полт. губ.]

Васаринка (*выговоренный подарокъ, взятка*).

Дай куку въ руку. [Черк. у.]

Треба йому дати куку въ руку.

Батько (*отецъ*).

(См. Мати. Діти. Дочка. Синъ).

Батькове и мамине благословіння и въ воді не тоне, и въ огні не горить. [Уш. у.]

Якъ кажуть, то й батька вяжуть. [Уш. у.]

Одинъ тому часъ, що батько въ плахті, а мати що-дня, то й не кажуть, що брідня. [Черк. у.]

Выгравъ батько справу: взявъ въ шкуру и до-дому пішовъ. [Уш. у.]

Впавъ батько зъ гори—чортъ його бери.

Вайка (*биснь, выдумка*).

Не все то правда, що байка каже. [Уш. у.]

Везгрішье (*безденежье*).

(См. Гроші. Бідність. Багатство).

Все купи, та купи — купила притупило. [Черк. у.]

Віда (*бѣдность, несчастіе*).

(См. Лихо. Неволя. Злиді. Нешастя).

Нікому не хочеться за горячий камень ухватитися. [Черк. у.]

И муха на заваді. [Черк. у.]

Міні (чи тамъ їй, їму і д.) и муха на заваді. [Чер. у.]

Одною поганяю, а другою слези втираю. [Черк. у.]

Кому що, а мені якъ разъ підъ стежку. [Черк. у.]

Аби тільки торбинка розв'язалась, а тамъ и мешечокъ. [Черк. у.]

То тільки цвітокъ, а впереді ягідки. [Уш. у.]

На около вода, а въ середині біда. [Уш. у.]

Ідна біда не докучить, а десять.

Ідна біда не докучить, мовлять старі люде,

Во якъ ідна заверушить — то сотня прибуде. [Берк. у.]

Зъ бідою, якъ зъ рідною мамою.

Ідь хутко — біду наженемъ, ідь по волі — тебе нажене.

Не ходить біда по лісі, а по людяхъ.

Вісь біду перебуде, — ідна згине, друга буде.

Біда біду породила, а біду чортъ. [Уш. у.]

Вже иду, взявшись за біду. [Уш. у.]

Булобъ краще, та нікуди — хочъ у боки, та навприсядки. [Черк. у.]

Відъ біди поли вріжъ та втікай. [Уш. у.]

Відність, Неспроможність, Убожество (*бѣдность, нищета*).

(См. Біда).

Куди не обирни, то дзюравимъ на верхъ. [Уш. у.]

Що потімъ, якъ берщъ ні съ чимъ. [Уш. у.]

Якъ нема статку, то й нема упадку. [Черк. у.]

При злидняхъ, та ще й зъ перцемъ. [Черк. у.]

Зъ пустої стодолі пусті горобці. [Уш. у.]

Кожухъ козиний, вербові дрова — то й смерть. [Черк. у.]

На світі стількі латъ, скільки въ селі хатъ. [Уш. у.]

Наша хата зъ Богомъ тріма: якъ на дворі, то и у насъ тепло.

Коли убогому женитися, то тоді ніч мала.

Утікай голий, бо ти обдеруть. [Уш. у.]

Зимно—то не димно. [Уш. у.]

Збіранимъ колосьямъ не напхасянь рота.

„Іжъ, куме, хлібъ, хочъ позичений.“ — „Та меніжъ ёго не оддавати.“

[Черк. у.]

Такъ чисто въ хаті, що хотъ ваши розкинь. [Черк. у.]

Куди пішовъ, то весь хвесь. [Черк. у.]

Кому те добро зістанеться, що нема нічого — прийде голий, забере въ пазуху, та й понесе. [Черк. у.]

Вставъ, підперезався, та й зовсімъ зобрався. [Уш. у.]

Чи зисєъ, чи страта—одна заплаата.

Бодай той іздурівъ, що мені виненъ. [Уш. у.]

Чого въ багатимъ дворі нема,—хіба хліба та солі. [Черк. у.]

Спать зъ панами, а їсти зъ свинями. [Черк. у.]

Не скупость—така спроможність. [Золот. у.]

Якъ умре богатиръ, то іде весь миръ; а якъ умре біднякъ, то тільки піпъ та дякъ. [Уш. у.]

Пийте, діти, воду, бо вода свячена. [Уш. у.]

Якъ въ stodолі не молотиться, то въ хаті не колотиться. [Уш. у.]

Якъ я се добро мавъ, то я тоді кумовавъ, а якъ теперъ підупавъ, то я вже не кумъ ставъ. [Каменец. у.]

Де коротко, тамъ и рветься. [Уш. у.]

Де тонко, тамъ ся рве. [Уш. у.]

Який борщъ—такъ ёго й морщъ. [Полт. губ.]

Купивъ-би село, та грдшей голо. [Черк. у.]

Прийшовъ нестатокъ, випивъ остатокъ. [Уш. у.]

Меньше вкусу, меньше й трусу. [Черк. у.]

Ото зібрався, якъ убогій на сісіль. [Уш. у.]

(См. Біда. Лихо).

Вільмо.

Вільмо окові не искодить, а тільки на него не бочить. [Уш. у.]

Вільпийй (высшій по положенію или средствамъ).

(См. Старший.)

Вільшому більше й треба.

Великому велика й яма.

Війна (*битве, драка*).

(См. Сварка. Кий).

Палиця має два кінця.

Б'ють такъ якъ Гамана Жидівського.

Въ очахъ миготить, а въ голові світиться.

За битого двухъ небитыхъ дають, та ще й не беруть.

Богъ.

(См. Образъ. Набожний. Чортъ).

Ідень Богъ безъ гріха.

Такъ буде, якъ Богъ дасть. [Уш. у.]

Що Богъ дасть, то буде. [Уш. у.]

Хто зъ Богомъ—Богъ зъ нимъ.

Якъ бувши въ Бога годенъ, то не будетъ голоденъ. [Черк. у.]

Кого Богъ засмутить, того й потішить.

Которий Богъ помочивъ, той и висушить. [Уш. у.]

Кого Богъ судить, чоловікъ не розсудить. [Уш. у.]

Якъ Богъ дає, то й вікномъ пхає. [Уш. у.]

Якъ Богъ дасть вікъ, то найдеться лікъ. [Уш. у.]

Якъ Богъ нашъ, такъ ми бісові. [Уш. у.]

Якъ Богъ не позволить, то й свиня не з'їсть.

Якъ би Богъ слухавъ пастуха, то бъ вся череда виздыхала.

Якъ Богъ дасть, батко хату продасть, та собаку купить, то до хати
ні хто не пристипуть.

Якъ би не Вігъ, хто би намъ помігъ.

Якъ зачнуть сіно косити, не треба Бога за дощъ просити. [Уш. у.]

Якъ ми Богові, такъ нашъ Богъ. [Уш. у.]

Чоловікъ мислить, а Богъ верує.

Божої моці ні хто не переможе. [Уш. у.]

Богу помолись—зачинай, не бійсь.

Богъ терпівъ и намъ казавъ. [Уш. у.]

Богъ терпить до пори. [Рад. у.]

Черезъ те чоловікъ и вольнує, що Богъ милосердний. [Черк. у.]

Богъ не злізе зъ неба зъ кіємъ бити, але якъ накаже, то ажъ очі
повилазять. [Уш. у.]

Богъ не прийде батогомъ карати. [Рад. у.]

Богові Святому дякуйте. [Уш. у.]

Богъ має більше, якъ роздавъ. [Уш. у.]

Богъ бачить, якъ сирота плаче.

Богъ давъ, Богъ взявъ. [Уш. у.]

Богъ-би за васъ говоривъ.

Бога хвали, а чорта не гніви. [Рад. у.]

Богъ знає хто живий, а чортъ знає хто вмере. [Уш. у.]

Безъ Бога ні до порога, а зъ Богомъ хоць и за море. [Рад. у.]

Безъ Божої волі не згинешъ ніколи. [Вільск. у.]

Хто Бога не боїться, той людей не соромиться. [Уш. у.]

Передъ Богомъ гріхъ, передъ людьми сміхъ.

Боженьки, Боженьки! надъ кими ви богуватимате, якъ насъ не буде? [Черк. у.]

Набрався Богъ богатихъ да бідними розкидає. [Каменецк. у.]

Бога не вчить, якъ хлібъ родить. [Ч. П.]

Б о л о т о.

Болото—золото.

Б о р о д а.

Борода—честь, а вуси и въ собаки єсть. [Рад. у.]

Бридеий, Нечипурний (безобразний, некрасивий, неряшливий, неопрятний).

(См. Вдача. Лінощи).

Вродила мати, та не оближала.

Не дивись, що забродивсь, аби халявъ не покалявъ. [Гадач. у.]

Задріпалась, якъ мельникова корова. [Уш. у.]

Такий чистий, якъ жидівський пантофель.

Нечистаго и вода не обмоє. [Уш. у.]

Іли, якъ пани, а наляли, якъ свині [Уш. у.]

Масти мужика медомъ, а вінъ смердить гноємъ. [Уш. у.]

Брежня (неправда, ложь, мунь).

(См. Лепетень. Наговіръ. Поговіръ).

За-що купила (або: купивъ), за те й продаю.

То така правда, якъ вошъ кашляє.

Пєсь бреше, а вітеръ несе.

Пєсь би того не слухавъ. [Уш. у.]

Людамъ брехні не перещекати.

Не все то правда, що на весіллі плешуть.
Правда що раки: бо червона юшка. [Уш. у.]
Якъ скаже сухо, то застряне по ухо. [Уш. у.]
Нехай брешуть, аби не вкусили. [Черк. у.]
А хочешъ що збрехати—язикъ прикуси. [Уш. у.]
Брехнею світъ перейдешъ, а назадъ не вернесся. [Уш. у.]
Брехню люблять, а брихнівъ ні.
Хто бреше, той ся пробреше. [Уш. у.]
По правді бреши, по правді очі вилізуть. [Кам. у.]
Хто разъ збреше и другий разъ не вірять.
Бреше, ажъ за нимъ куриться.
Бреше, якъ шовкомъ шие.
Заклявсь, ажъ сорочка полотномъ стала.
Вітеръ віє, собака бреше, а брехунъ говоре—то все ідно. [Рад. у.]
Брехать не ціпомъ махать. [Черк. у.]

Бувалий (*опитний, практичний*).

(См. Зрістя. Розумний. Наука).

Бувъ я на коні и підъ конемъ. [Уш. у.]
Знаю я дѣ козамъ роги втинають.
Чоловікъ хочъ не молочений, та по току волочений. [Черк. у.]
Не питай вченого, а питай бувалого. [Черк. у.]
Не питай старого, а бувалого. [Рад. у.]
Колибъ той разумъ на переді, що на заді. [Уш. у.]

В.

Вартість (*стоимость*).

Не йде о каштунокъ, але наїдокъ. [Уш. у.]
Худший—то золотий, которий хороший—то сорокъ грошей. [Уш. у.]

Вдова, Вдовецъ.

(См. Рідъ. Семья).

Богъ за жінку, чоловікъ за дівку.
Хто вдову мина, то щастя нема. [Черк. у.]

Вдача (*характеръ, природныя качества*).

(См. Крота. Бридкий).

Така Парася придалася. [Рад. у.]
Який вродився, такий и згине. [Уш. у.]

Лисий вродився, лисий згине. [Уш. у.]

Ще ся той не вродивъ, щоби всімъ угодивъ. [Уш. у.]

Піймаєшъ—поїдешъ, а не піймаєшъ—пішки підешъ. [Уш. у.]

Веселість (*веселый нравъ, веселое состояніе духа*).

(См. Бадёристий).

Хоць біда, та гоць. [Уш. у.]

Та нехай люде сміються якій я веселий. [Уш. у.]

Весілля (*свадьба*).

Гарне весілля на воротахъ не висить.

Поки ся весілля скоїть, то и рана загоїть. [Кам. у.]

Якийсь то дідько жениться, та весілля нема. [Кременець. у.]

Верб (*ива*).

Сукъ не верба.

Вербичъ (*вербная недѣля*).

Вербичъ! а на себе кожухъ тербичъ. [Рад. у.]

Вередливість (*капризъ*).

Хоць гірший, аби инший. [Уш. у.]

Зъ него и чортъ въ ступі не потрафить. [Уш. у.]

Видъ (*лицо*).

На чолі не написано хто який.

Вила.

Вила острі, а іденъ кінець мають.

Вина, Пеня, Напастъ (*виновность, придирка, несправедливое обвиненіе*).

(См. Кара).

По нитці клубокъ ся знайде. [Уш. у.]

Ударъ стіль—ножниці обізваться.

Не бієз батька нієз—самъ улізъ.

Святий та божий, свічки поївъ, та поночі сидівъ. [Чер. у.]

Не багатий платить, а виноватий.

Кінь на чотирохъ ногахъ спотикається. [Уш. у.]

Не жаль впасти, та каби зъ доброго коня. [Уш. у.]

Дядько на тітку насівся: тітку, голубко, засмійся. [Черк. у.]

На моїй Насті вчипилися напасті. [Уш. у.]